



Examenreglement voor havo 5 en vwo 6

Locatie Westplantsoen

Schooljaar 2019- 2020

september 2019

Vaststelling en geldigheid

- a) Dit Examenreglement is geldend voor het examenjaar 2019-2020.
- b) Het Examenreglement bestaat uit een:
 - a. Algemeen gedeelte, vastgesteld door de rector op 30 september 2019 nadat op 30 september 2019 instemming werd verleend door de SMR, én uit
 - b. de Programma's van Toetsing en Afsluiting zoals die gelden per school.
- c) De uitvoering van het Examenreglement is volgens de binnen de Stichting Lucas Onderwijs geldende (sub)mandateringsregelingen, gemandateerd aan de rectoren.
- d) Dit examenreglement is van toepassing is op het Stanislascollege Westplantsoen.

I INDELING VAN HET EXAMEN EN ALGEMENE BEPALINGEN

Art. 1 Inleiding

1. Het Eindexamenbesluit vwo/havo, vastgesteld d.d. 10 juli 1989 (Stb 1989 327) en laatstelijk gewijzigd d.d. 31 juli 2007 bepaalt in artikel 31 dat het bevoegd gezag van een school een examenreglement vaststelt, waarin regels met betrekking tot de organisatie van het eindexamen zijn opgenomen. Het Eindexamenbesluit is naast het hier volgende Reglement de basis voor alles wat betrekking heeft op het eindexamen van de instelling. Verwijzingen naar het Eindexamenbesluit zijn tussen haakjes vermeld.
2. Onder 'de minister' wordt verstaan: de minister van OCW.

Art. 2 Afnemen eindexamen

1. De rector en de examinatoren nemen overeenkomstig de mandateringsregeling het eindexamen af.
2. De rector stelt per school een examencommissie in, waarvan de voorzitter de rector is. De rector bepaalt wie er naast de aangewezen examensecretaris nog meer zitting neemt in deze examencommissie.

Art. 3 Indeling eindexamen

Het eindexamen bestaat voor ieder vak uit een schoolexamen en, voor zover dat in het examenprogramma, bedoeld in artikel 7 van het eindexamenbesluit vwo/havo, is bepaald, tevens uit een centraal examen.

Het schoolexamen wordt afgenomen in de vorm van een schriftelijk-, mondeling- of luisterexamen.

Het eindexamen kan mede omvatten een profielwerkstuk, zulks conform het gestelde in artikel 4 van het eindexamenbesluit.

Art. 4 Onregelmatigheden

1. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen of deeleindexamen dan wel ten aanzien van een aanspraak op ontheffing aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, dan wel zonder geldige reden afwezig is, kan de rector maatregelen nemen. Onder onregelmatigheid wordt ook verstaan het niet, of niet tijdig inleveren van handelingsdelen en profielwerkstuk.
2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:
 - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen, of het centraal examen,
 - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen, of het centraal examen,
 - c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen, of het centraal examen,
 - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de rector aan te wijzen onderdelen.

Indien het hernieuwd examen bedoeld in de vorige volzin betrekking heeft op een of meer onderdelen van het centraal examen legt de kandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen.

3. Het besluit waarbij een in het eerste lid bedoelde maatregel wordt genomen, wordt aan de kandidaat schriftelijk medegedeeld en tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de Regiodirecteur en de inspectie en, indien de kandidaat minderjarig is, aan de wettelijke vertegenwoordigers van de kandidaat. Alvorens dit besluit wordt genomen hoort de rector de kandidaat, die zich door een meerderjarige kan laten bijstaan en de examinerator.
4.
 1. Als een in het eerste lid bedoelde maatregel betrekking heeft op (een onderdeel van) het centraal examen, kan de kandidaat tegen een beslissing van de rector in beroep gaan bij de door de Regiodirecteur van de school ingestelde Examen Beroepscommissie.
 2. De Examen Beroepscommissie bestaat uit drie leden. Eén lid, tevens voorzitter, wordt door de Regiodirecteur gekozen uit het Curatorium, één lid uit de oudergeleding van de Regioraad en één lid, zijnde leraar, uit de personeelsgeleding van de Regioraad. Wanneer een beroepszaak speelt op de school waar de ouder of de leraar uit de Examen Beroepscommissie aan verbonden is, wordt door de Regiodirecteur een plaatsvervanger gekozen.
 3. Het beroep wordt binnen drie dagen nadat de beslissing ter kennis van de kandidaat is gebracht, schriftelijk bij de Examen Beroepscommissie ingesteld.
Het beroep moet worden geadresseerd aan de Regiodirecteur. De Examen Beroepscommissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken op het beroep, tenzij zij de termijn gemotiveerd heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast, op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in de laatste volzin van het tweede lid. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat indien deze minderjarig is, aan de Regiodirecteur en aan de Inspectie.
5. Als een in het eerste lid genoemde maatregel is genomen door de gemandateerde rector en betrekking heeft op (een onderdeel van) het schoolexamen, kan de kandidaat tegen de beslissing van de rector in beroep gaan bij de Regiodirecteur.

II INHOUD VAN HET EXAMEN

Art. 5 Eindexamenvakken

1. Op de betrokken scholen kan eindexamen worden afgelegd in de vakken zoals vermeld in het Eindexamenbesluit vwo/havo, voor zover deze in de onderscheiden afdelingen van de school worden aangeboden en staan vermeld in de gids van het jaar in kwestie van de betrokken locatie.

De inhoud van het eindexamen voor de onderscheiden onderwijssoorten wordt nader geregeld in de volgende artikelen van het Eindexamenbesluit:

- artikel 11, eindexamen vwo (atheneum);
 - artikel 12, eindexamen vwo (gymnasium);
 - artikel 13, eindexamen havo;
2. Kandidaten kunnen tot na het centraal examen, maar voor vaststelling van de examenuitslag, de resultaten van een vak laten vervallen, als daarna nog aan de slagingseisen kan worden voldaan.
Voor gymnasiumleerlingen geldt een uitzondering. Deze leerlingen moeten ten minste zeven dagen voor aanvang van het CE kiezen of ze voor een gymnasium- of voor een atheneumdiploma willen opgaan. Deze keuzemogelijkheid bestaat alleen voor leerlingen die in hun pakket een tweede extra vak èn naast entl (Engelse taal en literatuur) een tweede moderne vreemde taal in hun pakket hebben.

III SCHOOLEXAMEN

Art. 6 Programma van toetsing en afsluiting

1. De vaststelling van het Programma van toetsing en afsluiting is overeenkomstig de binnen de Stichting Lucas Onderwijs geldende mandateringsregelingen, gemandateerd aan de directeuren/rectoren.
2. De rector stelt jaarlijks voor 1 oktober een programma van toetsing en afsluiting (PTA) vast. In het programma wordt in elk geval aangegeven, welke onderdelen van het examenprogramma op het schoolexamen worden getoetst, de verdeling van de examenstof over de toetsen van het schoolexamen, de wijze waarop het schoolexamen plaatsvindt, de tijdvakken waarbinnen de toetsen van het schoolexamen aanvangen, de herkansing daaronder mede begrepen, de wijze van herkansing van het schoolexamen alsmede de regels die aangeven op welke wijze het cijfer voor het schoolexamen voor een kandidaat tot stand komt.
3. Het PTA is leidend voor het examenprogramma voor zowel docenten als leerlingen. Alleen bij hoge uitzondering mag een sectie afwijken van de stofomschrijving. Een verzoek tot wijziging moet minimaal vier weken voor het schoolexamen worden ingediend bij de rector. Als de rector met de wijzigingen instemt volgt een schriftelijke mededeling aan de leerlingen.
4. In uitzonderlijke omstandigheden kan de rector beslissen tot een wijziging in het PTA van een individuele leerling. Bij een dergelijke wijziging worden de leerling, de ouders en de betreffende vakgroep(en) schriftelijk op de hoogte gesteld.
5. Het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting worden door de secretaris van het eindexamen vóór 1 oktober toegezonden aan de inspectie en verstrekt aan de kandidaten.

Art. 7 Schoolexamen

1. Het schoolexamen staat niet onder toezicht van door de Minister aan te wijzen gecommitteerden.
2. De rector bepaalt het tijdstip waarop het schoolexamen aanvangt. Het schoolexamen wordt afgesloten voor de aanvang van het eerste tijdvak, bedoeld in artikel 37 van het eindexamenbesluit. De rector kan van het in de tweede volzin gestelde afwijken conform het gestelde in artikel 32, lid 1 van het Eindexamenbesluit.
3. Het schoolexamen bestaat uit een examendossier. Het examendossier is het geheel van de onderdelen van het schoolexamen zoals gedocumenteerd in een door de rector gekozen vorm.
4. Leerlingen van de examengroepen dienen per vak allen dezelfde toets te krijgen en dezelfde stof opgekregen te hebben. Bij een mondeling examen kan een door de rector aangewezen gecommitteerde aanwezig zijn; de examinerator is echter verantwoordelijk voor het vaststellen van het cijfer.
5. Als een kandidaat een leerjaar doubleert, vervallen alle eerder behaalde resultaten van dat leerjaar in het examendossier. De rector kan uitzonderingen maken op het bepaalde in de vorige volzin zoals beschreven in artikel 11 van dit Examenreglement.
6. Het schoolexamen omvat:
 - a. de toetsen, praktische opdrachten (PO's) en handelingsdelen van elk vak waarin de leerling examen doet;
 - b. het profielwerkstuk;

7. Het schoolexamen wordt afgenomen overeenkomstig het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) dat voor ieder vak afzonderlijk in de bijlage is opgenomen. In het PTA is aangegeven:
 - a. de stof waarover het schoolexamen gaat;
 - b. onderdelen (toetsen, praktische opdrachten, handelingsdelen) die in het schoolexamen zijn opgenomen;
 - c. de vorm (mondeling, schriftelijk) en de tijdsduur van de toetsen;
 - d. de tijdvakken waarin toetsen worden afgenomen en de uiterste inleverdata van de praktische opdrachten en de dossiers van handelingsdelen;
 - e. welk gewicht aan de verschillende onderdelen wordt toegekend bij de vorming van het eendoordeel;
 - f. welke onderdelen voor herkansing in aanmerking komen.

De opgaven voor schriftelijke toetsen en de beoordelingsmodellen worden door de leden van de vakgroep opgesteld. Bij mondelinge toetsen is de betreffende leraar de eigenlijke examinerator die verantwoordelijk is voor de vaststelling van het cijfer. Bij een mondeling examen kan een door de rector aangewezen gecommiteerde aanwezig zijn.

Art. 8 Onregelmatigheden tijdens het schoolexamen

1. Onverminderd hetgeen is gesteld in artikel 4 van dit Examenreglement SSC zijn de onderstaande bepalingen op het schoolexamen van toepassing:
Van onregelmatigheden is sprake als:
 - a. de kandidaat zich onttrekt aan (een deel van) het schoolexamen;
 - b. de kandidaat zich schuldig maakt aan fraude;
 - c. de kandidaat een praktische opdracht/profielwerkstuk niet heeft ingeleverd op de uiterste inleverdatum;
 - d. de kandidaat een handelingsdeel op de vastgestelde einddatum niet naar behoren heeft afgerond.
 - e. De kandidaat zonder geldige reden zodanig te laat komt bij een onderdeel van het examen dat afname van dat onderdeel volgens de regels niet mogelijk is.
2. De maatregelen die ten aanzien van eventuele onregelmatigheden genomen kunnen worden staan beschreven in artikel 4 van het Examenreglement.
Alvorens een beslissing ingevolge artikel 4 van het Examenreglement wordt genomen, hoort de rector de kandidaat, die zich door een meerderjarige kan laten bijstaan, en de examinerator. De rector deelt zijn beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat en de examinerator. De schriftelijke mededeling wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de ouders/verzorgers van de kandidaat.
3. Indien een kandidaat meent dat zijn/haar werk niet juist is beoordeeld, wendt hij zich in eerste instantie tot de examinerator. Dit moet geschieden binnen twee schooldagen na het bekend worden van het behaalde resultaat. Leidt e.e.a. niet tot een bevredigend resultaat, dan kan de kandidaat zich wenden tot de secretaris van het eindexamen. Mocht er dan nog geen oplossing gevonden zijn, dan kan de kandidaat zich wenden tot de rector. De rector neemt een beslissing na zowel de kandidaat als examinerator te hebben gehoord.
4. De kandidaat kan tegen een beslissing van de rector in beroep gaan bij de Regiodirecteur (zie artikel 4 van het Examenreglement).
5. Een kandidaat die een week vóór het verstrijken van de laatste schoolexamenperiode de handelingsdelen niet met een voldoende heeft afgerond, kan een herkansing verliezen.

Art. 9 Ziekte/Absentie en te laat komen bij een schoolexamen

1. In het geval dat een kandidaat door ziekte verhinderd is aan een onderdeel van het schoolexamen deel te nemen, wordt dit vóór aanvang van het schoolexamen aan de betreffende coördinator medegedeeld. Dit bericht moet in geval van minderjarigheid van de kandidaat door de ouders/verzorgers zo spoedig mogelijk schriftelijk worden bevestigd. Betermelding zo spoedig mogelijk bij de coördinator. Een gemiste herkansing, bijv. door ziekte, kan niet worden ingehaald.
2. Een kandidaat die zich niet goed voelt en desondanks aan een zitting deelneemt, kan zich achteraf niet op ziekte beroepen; ook niet als de kandidaat voortijdig het lokaal verlaat.
3. Indien een kandidaat door een andere vorm van overmacht niet in staat is om deel te nemen aan een gedeelte van het schoolexamen, dan stelt de kandidaat – of in geval van minderjarigheid de ouders/verzorgers – vóór de aanvang van het examen de betreffende coördinator hiervan in kennis. Bij een mondelinge berichtgeving moet dit bericht schriftelijk worden bevestigd. De (mate van) overmacht staat ter beoordeling van de rector.
4. De kandidaat dient er voor te zorgen dat hij bij elk onderdeel van zijn schoolexamen op tijd aanwezig is. Bij te laat komen door een niet aanvaardbare oorzaak wordt als volgt gehandeld:
 - a. komt een kandidaat te laat bij een schriftelijke toets van het schoolexamen dan mag hij/zij uiterlijk tot een half uur na de aanvang nog worden toegelaten. De kandidaat levert zijn werk in op het tijdstip dat voor de andere kandidaten geldt. Bij te laat komen van méér dan een half uur mag de kandidaat niet meer worden toegelaten;
 - b. komt een kandidaat te laat bij (de preparatie van) een mondeling af te leggen onderdeel van het examen, dan mag hij/zij zich de resterende tijd alsnog voorbereiden. Verschijnt de kandidaat geheel niet tijdens de voorbereiding, dan moet het mondeling examen zónder voorbereiding worden afgelegd;
 - c. komt een kandidaat te laat bij een kijk-/luistertoets dan wordt deze niet meer toegelaten. De kandidaat wordt verplicht dit onderdeel in te halen na schoolexamen 4 en verliest daarbij het recht op herkansing na schoolexamen 4.
 - d. Bijzondere gevallen, waarvoor in dit reglement niet is voorzien, staan ter beoordeling van de rector.
5. Indien een kandidaat door ziekte of door een andere vorm van overmacht één of meerdere schoolexamens mist, dan haalt hij/zij de gemiste schoolexamens in op de dag van de herkansing waarbij het recht op herkansing komt te vervallen.

Art. 10 Absentie tijdens toetsmomenten

1. Algemeen
 - a. docenten melden via de mail alle absentie bij toetsen of presentaties in de klas aan de betreffende coördinator. De coördinator houdt de absenties bij.
 - b. Indien een leerling geen geldige reden heeft voor absentie bij een toets/presentatie dan wordt de gemiste toets/presentatie ingehaald op het herkansingsmoment van de schoolexamenweek waarbij het recht op herkansing komt te vervallen.
2. Absent bij presentatie/debat/voordracht
 - a. de docent maakt minimaal één maand van tevoren een afspraak met de leerlingen.
 - b. bij ziekte of andere vorm van overmacht meldt de leerling zich vooraf af bij de docent en achteraf bij de coördinator middels een schriftelijke verklaring van ouders/verzorgers. Tevens dient een reguliere verzuimmelding plaats te vinden.
 - c. medische afspraken vormen géén reden voor afmelding

- d. groepsgesprekken of –presentaties vinden ondanks de afwezigheid van één of meerdere personen doorgang, tenzij de docent anders beslist. De afwezigen van een jaarlaag worden achteraf gezamenlijk getoetst, waarbij bij wederom absentie het cijfer 1 genoteerd zal worden.
1. Absent bij toetsen in de les
 - a. de docent maakt minimaal één week van tevoren voor een proefwerk en één dag van tevoren voor een schriftelijke overhoring een afspraak met de leerlingen.
 - b. medische afspraken kunnen slechts een reden zijn voor absentie indien dit vooraf via de mail aan de docent is gemeld.
 - c. ziekte of een andere vorm van overmacht is alleen een reden voor absentie indien dit door de ouders/verzorgers schriftelijk is bevestigd.

Art. 11 Profielwerkstuk

1. De leerlingen ontvangen een handleiding met daarin de eisen waaraan het profielwerkstuk moet voldoen en een tijdschema waar onder andere de inleverdatum en de datum waarop de beoordeling wordt meegedeeld, staan vermeld. Deze handleiding is terug te vinden op de Elo. Het tijdschema, de weging en de inleverdata zijn opgenomen in het PTA.
2. Het profielwerkstuk moet uiterlijk op vrijdag 29 november 2019 om 9.00 uur bij de begeleider van het profielwerkstuk worden ingeleverd, waarna deze afgesloten wordt middels een presentatie. De vakdocent stuurt, bewaakt, begeleidt en beoordeelt het geheel.
3. Als de beoordeling onvoldoende is, geeft de docent aanwijzingen aan de leerling die ervoor kunnen zorgen dat het resultaat alsnog voldoende wordt.
4. Het resultaat van het profielwerkstuk mag niet lager zijn dan een 4. Bij een resultaat van 3 of lager is de kandidaat bij voorbaat gezakt.

Art. 12 Rekentoets

1. De centrale rekentoets en het rekencijfer worden met ingang van het schooljaar 2019-2020 afgeschaft. Het resultaat van de rekentoets die vorig schooljaar (maart 2019) is afgenomen komt hiermee te vervallen en zal dus niet op de cijferlijst van de examenkandidaat vermeld worden.
2. Voor leerlingen met wiskunde in hun examenpakket geeft het eindcijfer voor wiskunde tevens een indicatie van de beheersing van de rekenvaardigheden van de leerling.
3. Leerlingen die geen wiskunde in hun examenpakket hebben moeten een schoolexamen rekenen afleggen (zie PTA havo 4 – rekenen). Deze regeling is van toepassing op de leerlingen die in 2021 centraal examen zullen afleggen.

Art. 13 Vrijstellingen

- Bij instroom vanuit een andere school worden de volgende bepalingen in acht genomen:
- a. heeft de leerling op de andere school een vak geheel afgesloten, dan kan op verzoek van de leerling het eindcijfer voor het schoolexamen van het vak worden overgenomen;
 - b. als een leerling op een andere school een deel van het schoolexamen heeft gedaan, beslist de rector – na advies van de sectievoorzitter, de coördinator en de secretaris van het eindexamen – voor welke onderdelen van het schoolexamen vrijstelling kan worden verleend. In het geval van een vrijstelling worden de beoordelingen van de vorige school overgenomen.

Opmerkingen bij de genoemde vrijstellingen:

1. een vrijstelling betekent, dat de leerling geen lessen in het vak hoeft te volgen en dat het behaalde cijfer gehandhaafd blijft;
2. een vrijstelling kan alleen verkregen worden bij de vakken met uitsluitend een schoolexamen;
3. een leerling mag altijd kiezen om van één of meer vakken met een vrijstelling wel de lessen te volgen, om eventueel een hoger cijfer te halen. Als het niet lukt om een hoger cijfer te halen mag de leerling uiteindelijk terugvallen op het eerder behaalde cijfer;
4. de wegvallende lessen worden verplichte zelfstudie-uren;
5. bij de vakken met een centraal schriftelijk examen moeten alle lessen gevolgd worden ter voorbereiding op het CE, en alle onderdelen van het SE worden opnieuw gedaan, met uitzondering van de praktische opdrachten (PO's);
6. bij verandering van afdeling kan in overleg met de vaksectie vrijstelling worden gegeven van één of meer PO's en eventueel kan het cijfer voor een PO worden aangepast;
7. het opnieuw maken van een PO op havo-niveau door een ex-vwo leerling, om het cijfer te verbeteren, mag altijd.
8. Bij overstap naar een andere afdeling of bij doubleren zijn de volgende bepalingen van kracht:
 - a. doubleren havo 5; géén vrijstelling mogelijk voor lo.
Wel vrijstelling mogelijk voor bsm (minimaal eindcijfer 7), informatica (minimaal eindcijfer 7), ckv (minimaal eindcijfer 6) en profielwerkstuk (in overleg met coördinator).
 - b. doubleren vwo 6; géén vrijstelling mogelijk voor lo.
Wel vrijstelling mogelijk voor Chinees (minimaal eindcijfer 7), informatica (minimaal eindcijfer 7), wiskunde D (minimaal eindcijfer 7) en profielwerkstuk (in overleg met coördinator).
 - c. overstap vwo 5 naar havo 5; géén vrijstelling mogelijk voor lo.
Wel vrijstelling mogelijk voor levensbeschouwing en maatschappijleer (beide in overleg met coördinator), ckv (minimaal eindcijfer 6)
 - d. overstap havo 5 naar vwo 5; géén vrijstelling mogelijk voor lo, profielwerkstuk, levensbeschouwing en PO's.
Wel vrijstelling mogelijk voor ckv (minimaal eindcijfer 6) en maatschappijleer (minimaal eindcijfer 6).

Art. 14 Mededeling beoordeling Schoolexamen

Voor de aanvang van het centraal examen deelt de rector de kandidaat schriftelijk mede, voor zover van toepassing:

- a. welke cijfers hij heeft behaald voor het schoolexamen;
- b. de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld;
- c. de beoordeling van het profielwerkstuk.

Art. 15 Beoordeling Schoolexamen

1. Bij schriftelijke toetsen maakt de docent per opgave bekend hoeveel punten de leerling ervoor kan krijgen. Docenten van hetzelfde vak dienen hetzelfde nakijkmodel te gebruiken.
2. Bij mondelinge toetsen dient te allen tijde rekening gehouden te worden met de controleerbaarheid van het cijfer (dmv geluidsopname of een protocol/verslag door de

- surveillant). Van tevoren dient duidelijk te zijn, wat er precies op het mondeling getoetst wordt, kennis of spreekvaardigheid. Indien er een combinatiecijfer van beide gegeven wordt, moet duidelijk zijn welk onderdeel in welke mate meetelt.
3. Het cijfer van het schoolexamen wordt uitgedrukt als een getal groter dan of gelijk aan 1,0 en kleiner dan of gelijk aan 10,0 met 1 decimaal.
 4. Indien in een vak geen centraal examen wordt afgelegd, wordt het in het eerste lid bedoelde cijfer voor dat vak afgerond tot een geheel getal. Hierbij geldt: is de eerste decimaal 5 of hoger, dan wordt naar boven afgerond.
 5. De kandidaat controleert de behaalde cijfers voor het schoolexamen en tekent voor akkoord.
 6. Bij meningsverschillen of klachten over het schoolexamen of de vaststelling van het cijfer kunnen kandidaten binnen een week na het schoolexamen of het bekendmaken van het cijfer, schriftelijk bezwaar aantekenen bij de rector. Deze neemt een beslissing na zowel de kandidaat als de examinator te hebben gehoord. De rector kan zich laten adviseren door de secretaris van het examen, de coördinator en/of de sectievoorzitter van het betreffende vak. De kandidaat kan tegen een beslissing van de rector in beroep gaan bij de Regiodirecteur (zie art. 4 van dit reglement).

Art. 16 Bewaren Schoolexamenwerk

Elk schriftelijk werk(stuk) dat in het kader van het Schoolexamen is beoordeeld en daarvan onderdeel uitmaakt, moet beschikbaar blijven voor inzage door belanghebbenden tot na de vaststelling van de examenuitslag (31 december van dat kalenderjaar). Daarna kunnen werkstukken die op school bewaard zijn, gedurende een maand door de kandidaat worden opgehaald. Vervolgens wordt het niet opgehaalde schoolexamenwerk vernietigd.

Art. 17 Herkansing schoolexamen

1. De rector kan bepalen dat de kandidaat die eindexamen of deeleindexamen aflegt, voor één of meer vakken het schoolexamen waarin geen centraal examen wordt afgenomen, opnieuw kan afleggen. Het herexamen omvat door de rector aangegeven onderdelen van het examenprogramma.
2. De rector stelt vast, hoe het cijfer van het in het eerste lid bedoelde herexamen wordt bepaald. Het hoogste van de cijfers behaald bij het herexamen in een vak en bij het eerder afgelegde schoolexamen in dat vak geldt als het definitieve cijfer van het schoolexamen in dat vak.
3. Eventuele herkansingsmogelijkheden voor delen van het schoolexamen of voor schoolexamens waarin wel een centraal examen wordt afgelegd, worden geregeld in het PTA.

Onverkort artikel 15, lid 1 t/m 3 geldt:

4. Aan de kandidaten wordt - per schoolexamenperiode - de gelegenheid gegeven tot herkansing in slechts één van de onderdelen die in de bijlage van dit reglement voor herkansing in die periode zijn aangegeven. De kandidaat stelt de secretaris van het eindexamen vóór een door het examensecretariaat te bepalen dag en tijdstip schriftelijk in kennis van gebruikmaking van het in het eerste lid bedoelde recht.
5. De vorm van deze herkansing zal de vorm zijn van het oorspronkelijke onderdeel. Het cijfer voor de herkansing vervangt het cijfer van het betreffende onderdeel indien het herkansingscijfer hoger is. Wanneer aan dit onderdeel een bepaald gewicht was toegekend geldt hetzelfde gewicht óók voor de herkansing.
6. Ná het laatste schoolexamen wordt aan de kandidaten gelegenheid gegeven naast een herkansing van een onderdeel uit de laatste schoolexamenperiode, tevens een onderdeel te herkansen uit de laatste periode óf voorgaande

perioden van een vak dat geen onderdeel vormt van het centraal examen, als de kandidaat voor dat vak een eindcijfer lager dan 5,5 heeft.

7. Wat de vakken maatschappijleer en levensbeschouwelijke vorming betreft is er een mogelijkheid tot herprofilieren in het voorexamenjaar als de kandidaat voor een van deze vakken een eindcijfer lager dan 5,5 heeft. Op het vwo valt ook het vak ckv onder deze regeling, aangezien dit vak dan in het voorexamenjaar afgesloten wordt.
8. Alle handelingsdelen en werkstukken moeten een week vóór het verstrijken van de laatste schoolexamenperiode zijn afgerond. De eindbeoordeling moet voldoende of goed zijn.
9. In het geval van een onvoldoende voor een handelingsdeel of een werkstuk overlegt de examinerator met de coördinator op welke wijze de leerling het werk alsnog met een voldoende kan afronden. De leerling en zijn/haar ouders worden daarvan schriftelijk in kennis gesteld. Uiterlijk 7 dagen voor het begin van het CE dient de opdracht met een voldoende afgerond te zijn.
10. Bij absentie tijdens de herkansing van een schoolexamen, door ziekte of een andere vorm van overmacht, vervalt de herkansing en kan deze niet meer op een ander moment gemaakt worden.

IV CENTRAAL EXAMEN

Art. 18 Centraal examen

Het Centraal examen wordt afgenomen conform het 'Besluit eindexamens vwo/havo'. Dit Eindexamenbesluit kan bij de administratie van de school opgevraagd worden en is -evenals andere formele regelingen ten aanzien van het examen- te vinden op de website 'examenblad.nl'.

Art. 19 Centraal examen in een eerder leerjaar

1. De rector kan een leerling uit het voorlaatste leerjaar toelaten tot het centraal examen in één of meer vakken, niet zijnde alle vakken van het eindexamen. In dat geval wordt het schoolexamen in dat vak of die vakken afgesloten voordat in dat leerjaar het centraal examen in dat vak of die vakken aanvangt.
2. Indien van toepassing wordt het derde tijdvak aansluitend aan het voorlaatste leerjaar afgenomen door het College voor toetsen en examens.
3. Indien de leerling in één of meer vakken centraal examen heeft afgelegd in het voorlaatste leerjaar, en niet is bevorderd tot het volgende leerjaar, vervallen de met dit centraal examen of deze centrale examens behaalde resultaten.
4. Artikel 49, 7^e lid en artikel 50, 5^e lid van het Eindexamenbesluit zijn van overeenkomstige toepassing.

Art. 20 Examenrooster

Het examenrooster is te vinden op de website 'examenblad.nl'.

Art. 21 Regels omtrent het Centraal examen

1. Het Ministerie van OCW zorgt ervoor dat de opgaven, de beoordelingsnormen en de door de commissie, bedoeld in artikel 39 van het Eindexamenbesluit, gegeven regels tijdig worden verzonden aan de secretaris van het eindexamen van de school.
2. De examensecretaris zorgt ervoor, dat de opgaven voor het centraal examen geheim blijven tot de aanvang van de zitting waarbij deze opgaven aan de kandidaten worden voorgelegd.
3. Tijdens een zitting van het centraal examen worden -buiten eventueel vanuit het Ministerie van OCW formeel opgegeven errata- aan de kandidaten geen mededelingen van welke aard ook, over de opgaven gedaan.
4. De rector draagt er zorg voor dat het nodige toezicht bij het centraal examen wordt uitgeoefend.
5. Zij die toezicht hebben gehouden, maken een proces-verbaal op. Zij leveren dit in bij de secretaris van het eindexamen, samen met het gemaakte examenwerk.
6. Een kandidaat die te laat komt, mag tot uiterlijk een half uur na de aanvang van de zitting tot die toets worden toegelaten.
7. De aan de kandidaten voorgelegde opgaven voor een toets van het centraal examen blijven in het examenlokaal tot het einde van die zitting.
8. De regels voor komen en gaan tijdens het examen worden door het examensecretariaat tijdig aan de examenkandidaten meegedeeld.
9. Bij ministeriële regeling kan ten aanzien van een of meer zittingen worden bepaald dat de kandidaten de opgaven, de door hen gemaakte aantekeningen alsmede andere door hen gemaakte stukken inleveren bij een van degenen die toezicht houden. Bij die

regeling wordt bepaald wanneer de opgaven, de aantekeningen en de andere stukken, bedoeld in de eerste volzin, aan de kandidaten worden teruggegeven.

Art. 22 Regels tijdens het examen

1. De kandidaten maken het werk onder toezicht van surveillanten, met dien verstande dat de examensecretaris ervoor zorg draagt, dat steeds per 25 kandidaten tenminste één surveillant aanwezig is en in elk lokaal waar het werk wordt gemaakt tenminste twee surveillanten aanwezig zijn.
2. Het is verboden elektronische apparatuur mee het examenlokaal in te nemen. In bijzondere gevallen kan door de rector bepaald worden dat een kandidaat het werk maakt op een door de secretaris van het eindexamen verstrekte computer.
3. Nadat bij de aanvang van elke zitting van het examen, één van de surveillanten, de op de enveloppe afgedrukte tekst heeft opgelezen en in orde heeft bevonden, opent deze de enveloppe in tegenwoordigheid van de kandidaten. Indien niet alle kandidaten bij het examen in één lokaal kunnen worden geplaatst, geschiedt het openen in één der voor deze zitting van het examen bestemde lokalen.
4. Onmiddellijk nadat de enveloppe geopend is, worden de opgaven rondgedeeld.
5. Examenopgaven mogen niet eerder dan na het einde van de examenzitting door de kandidaten buiten de examenzaal worden gebracht. Na de examenzitting kunnen ingeleverde opgaven worden opgehaald bij de examenzalen.
6. Het werk wordt gemaakt op papier verstrekt door de secretaris van het eindexamen, tenzij door de landelijke commissie die belast is met de vaststelling van de opgaven, ander papier is verstrekt.
7. De kandidaat plaatst aan de bovenkant van elk vel papier zijn examenummer, het aantal (genummerde) ingeleverde pagina's, zijn/haar naam en de naam van de docent. De surveillant die het werk inneemt, controleert of het aantal ingeleverde vellen overeenkomt met het aangegeven aantal en in geval van een bijlage of deze bijgevoegd is.
8. Omtrent de opgaven worden geen mededelingen of inlichtingen van welke aard ook, aan de kandidaten verstrekt.
9. Het gebruik van boeken en hulpmiddelen is de kandidaat verboden met uitzondering van die waarvan het gebruik door de landelijke commissie belast met de vaststelling van de opgaven is toegestaan.
Deze boeken en hulpmiddelen worden door het examensecretariaat verstrekt en zijn in het examenlokaal aanwezig. Het is de kandidaat niet geoorloofd boeken en andere dan de landelijk voorgeschreven en toegestane hulpmiddelen, mee te nemen in het examenlokaal (zie ook art. 23).
10. Kladpapier wordt verstrekt door het examensecretariaat.
11. Gedurende het examen is het de kandidaat niet toegestaan, zonder toestemming van een surveillant, het examenlokaal te verlaten. Een uur voor afloop van het examen mogen ieder kwartier na toestemming van de surveillant de kandidaten die klaar zijn het lokaal tegelijk verlaten.
12. Het is niet toegestaan de antwoorden op open vragen of uitwerkingen van opdrachten met potlood te schrijven, of 'typex' en dergelijke middelen te gebruiken. Bij eventuele vergissingen dient de kandidaat de gemaakte fout door te strepen.
13. De kandidaat levert zijn werk bij een van de surveillanten in (zie ook art 22.7). Aan het einde van de zitting controleert een van de surveillanten of alle kandidaten hun werk hebben ingeleverd.
14. Indien het examenwerk niet conform de voorschriften wordt ingeleverd, als in geval dat het het examenwerk ingeleverd wordt nadat het buiten de examenzaal is

- gebracht, dan zal het examenwerk door de rector ongeldig worden verklaard en het betreffende vak zal in tijdvak 2 moeten worden ingehaald.
15. Een kandidaat die het examen op een computer maakt slaat zijn examen op een USB-stick op en levert deze in bij de surveillant. Deze zorgt dat de USB-stick bij de secretaris van het eindexamen wordt ingeleverd, waarna het examen geprint en gestempeld wordt alvorens het examenwerk aangeboden wordt aan de examinerator.
 16. Een kandidaat die tijdens een zitting onwel wordt, kan onder begeleiding van een surveillant het examenlokaal verlaten. In overleg met de kandidaat beoordeelt de secretaris van het eindexamen, of de kandidaat na enige tijd het werk kan hervatten. De kandidaat wordt in quarantaine gehouden totdat de beslissing is genomen en de examinering is hervat. Voor het centraal examen geldt dan het volgende:
 - a. Indien de kandidaat het werk na enige tijd hervat, kan na overleg met de Rijksinspecteur van het VO ('de inspecteur') de gemiste tijd later op de dag worden ingehaald.
 - b. Indien de kandidaat het werk niet kan hervatten, kan de secretaris van het eindexamen, zo mogelijk op grond van een medische verklaring aan de inspecteur, verzoeken te beslissen, dat het voor een deel gemaakte werk ongeldig is. De kandidaat mag, indien de inspecteur het werk ongeldig verklaart, in het eerstvolgende tijdvak opnieuw aan het betreffende examen deelnemen.
 17. Indien een surveillant waarneemt dat een kandidaat zich schuldig maakt aan fraude of een onrechtmatigheid, stelt hij de desbetreffende kandidaat hier onmiddellijk van in kennis. De kandidaat wordt in staat gesteld om het werk af te maken. De kandidaat krijgt dan een nieuw antwoordblad, het oorspronkelijke blad wordt ingenomen. De surveillant maakt van het geconstateerde, melding op het proces verbaal. Na afloop van het examen worden de rector en de secretaris van het eindexamen van het voorval mondeling en schriftelijk in kennis gesteld. De rector stelt een onderzoek in, waarbij de betrokkenen worden gehoord. Nadat het onderzoek is afgesloten neemt de rector een beslissing. De kandidaat en, bij minderjarigheid diens ouders, wordt schriftelijk van de beslissing van de rector in kennis gesteld. De rector stelt tevens de inspectie op de hoogte van de beslissing.
 18. Indien een examinerator of surveillant zich schuldig maakt aan frauduleuze handelingen/onrechtmatigheden wordt dit direct gemeld aan de rector, die contact opneemt met de Regiodirecteur. De Regiodirecteur stelt een onderzoek in en treft maatregelen na overleg met de inspecteur.
 19. Artikel 22.17 en 22.18 gelden voor al het werk dat meegerekend wordt bij het examen.

Art. 23 Toegestane hulpmiddelen havo en vwo

1. Bij alle vakken is toegestaan, het basispakket:
 - schrijfmateriaal inclusief centimeterpapier
 - woordenboek Nederlands, geleverd door de school
 - tekenpotlood (en puntenslijper)
 - vlakgum
 - blauw en rood kleurpotlood
 - liniaal met millimeterverdeling
 - passer
 - geodriehoek
 - nietmachine
 - rekenmachine met basisbewerkingen. Er mag maar één rekenmachine meegenomen worden. Van elkaar lenen is niet toegestaan, net als rekenmachines die:

- geluidsoverlast veroorzaken
 - beschikken over alarminstallaties, zend- en/of ontvangstmogelijkheden
- Bij de vakken waar een grafische rekenmachine is toegestaan, is ALLEEN een grafische rekenmachine toegestaan. Het is een kandidaat bij die vakken niet toegestaan om de beschikking te hebben over een gewone rekenmachine.
2. Bij het vak Grieks is het woordenboek van Ch. Hupperts toegestaan inclusief het hierin opgenomen grammatica-overzicht en de alfabetische werkwoordenlijst.
Bij het vak Latijn is het woordenboek Latijn-Nederlands van H. Pinkster toegestaan inclusief het daarin opgenomen grammaticaoverzicht.
 3. Moderne vreemde talen is een woordenboek doeltaal – Nederlands en Nederlands – doeltaal toegestaan.
Bij het vak Engels mag de rector toestemming geven om op verzoek van de kandidaat ook een woordenboek Engels-Engels te gebruiken naast een tweetalig woordenboek.
 4. Bij de vakken wiskunde A, B, C en D zijn een grafische rekenmachine en roosterpapier in cm² toegestaan. De machines die zijn toegestaan:
Texas Instruments: - TI-84 Plus T, de basisversie met LED lampje;
- TI-84 Plus CE-T vanaf versie OS 5.1.5;
- TI-Nspire CX (alleen de versie zonder CAS) vanaf versie OS 4.4.0.532.
Een grafische rekenmachine is alleen toegestaan als het geheugen van de grafische rekenmachine is geblokkeerd door een examenstand. Het moet direct zichtbaar zijn of een machine in de examenstand staat.
Het is niet toegestaan de grafische rekenmachine van een andere kandidaat te gebruiken, maar ook niet om tegelijkertijd de beschikking te hebben over twee (grafische) rekenmachines).
 5. Bij de vakken biologie, natuurkunde en scheikunde is een Binas 6^e editie toegestaan. Wij raden de leerlingen aan kennis te nemen van de errata bij Binas op de website van Noordhoff Uitgevers en bij ScienceData op de website van Uitgeverij Walvaboek. Het is toegestaan deze fouten in het betreffende informatieboek te verbeteren.
 6. Andere wijzigingen mogen niet in het informatieboek worden aangebracht. Dat geldt ook voor het aanbrengen van (al dan niet beschreven) plakkertjes.
 7. Bij het vak aardrijkskunde is de Grote Bosatlas 54^e druk voor v.w.o. en de Grote Bosatlas 55^e druk inclusief aanvullend katern voor havo.
 8. Bij het centraal examen muziek is de computer een toegestaan hulpmiddel.
 9. De school verstrekt de woordenboeken bij de moderne vreemde talen, Nederlands, Grieks en Latijn en de Binnassen en atlassen.

Art. 24 Verhinderung centraal examen

Indien een kandidaat op een bepaalde dag verhinderd is examen te doen, neemt deze of de wettelijke vertegenwoordiger, vóórdat de examenzitting begint contact op met de secretaris van het eindexamen. Deze brengt de rector op de hoogte en handelt vervolgens conform het Eindexamenbesluit.

Art. 25 Continuïteitsplan centraal examen

In geval van calamiteiten kunnen examens van het eerste en tweede tijdvak uitgesteld worden. Hiervoor is de periode van 23 mei 2019 tot uiterlijk 6 juli 2019 gereserveerd. Het is daarom raadzaam om vakantie buiten die periode om te plannen.

V UITSLAG, HERKANSING EN DIPLOMERING

Art. 26 Eindcijfer eindexamen

1. Het eindcijfer voor de vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10. Dat geldt niet voor de vakken genoemd onder 28.2 en 28.7.
2. De rector bepaalt het eindcijfer voor een vak op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Is de uitkomst van de berekening niet een geheel getal, dan wordt het getal, indien het eerste cijfer achter de komma 4 of minder is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer 5 of meer is, naar boven afgerond.
3. Indien in een vak alleen een schoolexamen is gehouden is het cijfer voor het schoolexamen tevens het eindcijfer.

Art. 27 Vaststelling uitslag

De rector en de secretaris van het eindexamen stellen de uitslag vast met inachtneming van het bepaalde in artikel 49 van het Eindexamenbesluit vwo/havo.

Art. 28 Uitslag

1. De kandidaat die eindexamen **havo** heeft afgelegd, is geslaagd indien hij:
 - a. voor de vakken Nederlands, Engels en wiskunde maximaal één 5 als eindcijfer heeft behaald, waarbij de andere cijfers ten minste een zes moeten zijn;
 - b. over de onafgeronde CE-cijfers een gemiddelde van minimaal 5,50 heeft behaald (zie artikel 26.2);
 - c. voor al zijn examenvakken eindcijfers heeft behaald van 6 of meer;
 - d. voor één van zijn examenvakken het eindcijfer 5 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken eindcijfers heeft behaald van 6 of meer;
 - e. voor één van zijn examenvakken het eindcijfer 4 heeft behaald dan wel voor twee van zijn examenvakken het eindcijfer 5 heeft behaald dan wel voor één van zijn examenvakken het eindcijfer 4 en voor één van deze vakken het eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken het eindcijfer 6 of meer heeft behaald, waarbij het gemiddelde van alle vakken tenminste 6,0 is;
2. In aanvulling op het eerste lid geldt tevens, dat voor het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel de kwalificatie “voldoende” of “goed” is behaald.
3. De eindcijfers voor maatschappijleer, levensbeschouwing, culturele kunstzinnige vorming en het profielwerkstuk maken deel uit van het combinatiecijfer. Voor het berekenen van het combinatiecijfer worden de op de cijferlijst vermelde afgeronde cijfers (bestaande uit gehele getallen) gemiddeld. Vervolgens wordt het gemiddelde weer afgerond op het nabij liggende gehele getal.
4. Met een eindcijfer van 3 of lager is de kandidaat afgewezen. Dit geldt ook voor het eindcijfer per onderdeel van het combinatiecijfer: de kandidaat met een 3 voor bijvoorbeeld maatschappijleer is afgewezen.
5. De kandidaat, die eindexamen heeft afgelegd en die niet voldoet aan de voorwaarden, is afgewezen, behoudens de mogelijkheid tot herkansing, bedoeld in artikel 51 van het Eindexamenbesluit vwo/havo.

6. De kandidaat die eindexamen **vwo** heeft afgelegd, is geslaagd indien hij:
 - a. voor de vakken Nederlands, Engels, wiskunde (behalve wiskunde D) maximaal één 5 als eindcijfer heeft behaald, waarbij de andere cijfers ten minste een zes moeten zijn;
 - b. over de onafgeronde CE-cijfers een gemiddelde van minimaal 5,50 heeft behaald (zie artikel 26.2);
 - c. voor al zijn examenvakken eindcijfers heeft behaald van 6 of meer;
 - d. voor één van zijn examenvakken het eindcijfer 5 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken eindcijfers heeft behaald van 6 of meer;
 - e. voor één van zijn examenvakken het eindcijfer 4 heeft behaald dan wel voor twee van zijn examenvakken het eindcijfer 5 heeft behaald dan wel voor één van zijn examenvakken het eindcijfer 4 en voor één van deze vakken het eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken het eindcijfer 6 of meer heeft behaald, waarbij het gemiddelde van alle vakken tenminste 6,0 is.
7. In aanvulling op het zesde lid geldt tevens, dat voor het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel de kwalificatie “voldoende” of “goed” is behaald.
8. De eindcijfers voor maatschappijleer, levensbeschouwing, culturele kunstzinnige vorming en het profielwerkstuk maken deel uit van het combinatiecijfer. Voor het berekenen van het combinatiecijfer worden de op de cijferlijst vermelde afgeronde cijfers (bestaande uit gehele getallen) gemiddeld. Vervolgens wordt het gemiddelde weer afgerond op het nabij liggende gehele getal.
9. Met een eindcijfer van 3 of lager is de kandidaat afgewezen. Dit geldt ook voor het eindcijfer per onderdeel van het combinatiecijfer: de kandidaat met een 3 voor bijvoorbeeld maatschappijleer is afgewezen.
10. De kandidaat, die eindexamen heeft afgelegd en die niet voldoet aan de voorwaarden, is afgewezen, behoudens de mogelijkheid tot herkansing, bedoeld in artikel 51 van het Eindexamenbesluit vwo/havo.

Art. 29 Herkansing

1. De kandidaat heeft voor één vak waarin hij reeds examen heeft afgelegd, nadat de uitslag volgens artikel 49 van het Eindexamenbesluit is vastgesteld, het recht in het tweede tijdvak, of indien artikel 45, eerste lid van het Eindexamenbesluit, van toepassing is, in het derde tijdvak, opnieuw dan wel alsnog deel te nemen aan het centraal examen.
2. De kandidaat stelt de secretaris van het eindexamen vóór een door het examensecretariaat te bepalen dag en tijdstip schriftelijk in kennis van gebruikmaking van het in het eerste lid bedoelde recht.
3. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde centraal examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.
4. Na afloop van de herkansing wordt de uitslag definitief vastgesteld met overeenkomstige toepassing van artikel 48 van het Eindexamenbesluit en overeenkomstig artikel 25.1 en 25.2 van dit reglement en wordt deze schriftelijk aan de kandidaat bekendgemaakt.

Art. 30 Diploma en cijferlijst

1. De rector reikt aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd een lijst uit waarop, voor zover van toepassing, is vermeld:
 - a. de cijfers voor het schoolexamen en de cijfers voor het centraal examen;

- b. de vakken en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk, alsmede de beoordeling van het profielwerkstuk;
 - c. de beoordeling in vwo van de vakken culturele en kunstzinnige vorming en lichamelijke opvoeding en in havo de beoordeling van het vak lichamelijke opvoeding;
 - d. de eindcijfers voor de examenvakken, alsmede
 - e. de uitslag van het eindexamen.
2. De rector reikt aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat een diploma uit, waarop het profiel of de leerweg is vermeld die bij de bepaling van de uitslag is betrokken. Wanneer de cijferlijst van een leerling voldoet aan voorwaarden overeenkomstig artikel 28, wordt een diploma uitgereikt waarop ook het judicium 'cum laude' vermeld wordt. Duplicaten van diploma's worden niet verstrekt.
 3. Indien een kandidaat examen heeft afgelegd in meer vakken dan in de vakken die ten minste samen een eindexamen vormen, worden de eindcijfers van de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken, vermeld op de cijferlijst, tenzij de kandidaat daartegen bezwaar heeft.
 4. De minister stelt het model van de cijferlijst vast.
 5. De rector en de secretaris van het eindexamen ondertekenen de diploma's en de cijferlijsten (zie artikel 2).

Art. 31 Judicium 'cum laude'

1. Een kandidaat die eindexamen **havo** heeft afgelegd ontvangt een diploma waarop het judicium 'cum laude' wordt vermeld indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:
 - a. Ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor: de vakken in het gemeenschappelijke deel, het profieldeel en het hoogste cijfer uit het vrije deel (eventuele extra vakken worden buiten beschouwing gelaten).
 - b. Geen eindcijfer mag lager zijn dan een 6,0 of heeft ten minste de kwalificatie 'voldoende'.
 - c. Het combinatiecijfer mag niet lager zijn dan 6,0, maar ook hier geldt dat het cijfer voor de samenstellende onderdelen (maat, lv, ckv en profielwerkstuk) wel lager mag zijn dan 6,0.
 - d. Bij 7,99 gemiddeld is er géén sprake van cum laude.
2. Een kandidaat die eindexamen **vwo** heeft afgelegd ontvangt een diploma waarop het judicium 'cum laude' wordt vermeld indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:
 - a. Ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor: de vakken in het gemeenschappelijke deel, het profieldeel en het hoogste cijfer uit het vrije deel (eventuele extra vakken worden buiten beschouwing gelaten).
 - b. Geen eindcijfer mag lager zijn dan een 7,0 of heeft ten minste de kwalificatie 'voldoende'.
 - c. Het combinatiecijfer mag niet lager zijn dan 7,0, maar ook hier geldt dat het cijfer voor de samenstellende onderdelen (maat, lv, ckv en profielwerkstuk) wel lager mag zijn dan 6,0.
 - d. Bij 7,99 gemiddeld is er géén sprake van cum laude.

VI OVERIGE BEPALINGEN

Art. 32 Afwijking wijze van examineren

1. De rector kan op grond van artikel 55 van het Eindexamenbesluit VO, toestaan dat een gehandicapte kandidaat het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de rector de wijze waarop het examen zal worden afgelegd. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.
2. Overeenkomstig artikel 55 lid 2 van het Eindexamenbesluit VO geldt ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde aangepaste wijze van examineren dat - tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijk handicap –
 - a. er een deskundigenverklaring is die door een ter zake kundige psycholoog of orthopedagoog is opgesteld;
 - b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten, en
 - c. een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan, voor zover daartoe in de onder a genoemde deskundigenverklaring ten aanzien van betrokkene een voorstel wordt gedaan, dan wel indien aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen vermeld in die deskundigenverklaring.
3. De rector kan in geval van een onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal door de kandidaat, afwijken van de voorschriften gegeven bij of krachtens het Eindexamenbesluit VO, ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is. De in de eerste volzin bedoelde afwijking kan betrekking hebben op:
 - a. het vak Nederlandse taal en literatuur;
 - b. het vak Nederlandse taal;
 - c. enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van zwaarwegend belang is.
4. De in het derde lid bedoelde afwijking bestaat voor zover betrekking hebbend op het centraal examen slechts uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek der Nederlandse taal.
5. Van elke afwijking op grond van het derde lid wordt mededeling gedaan aan de inspectie.

Art. 33 Gegevensverstrekking aan de Minister

Zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de uitslag stuurt de secretaris van het eindexamen aan de Informatie Beheer Groep en aan de inspectie een lijst waarop voor alle kandidaten is vermeld:

- a. de vakken waarin examen is afgelegd;
- b. de cijfers van het schoolexamen;
- c. de cijfers van het centraal examen alsmede in voorkomend geval, de beoordeling en de titel van het profielwerkstuk of sectorwerkstuk, en de vakken waarop het profielwerkstuk betrekking heeft;
- d. de eindcijfers;
- e. het profiel of de profielen dan wel de leerweg waarop het examen betrekking heeft;
- f. de uitslag van het eindexamen.

Art. 34 Bewaren examenwerk

1. Het werk van het centraal examen der kandidaten en de lijsten bedoeld in artikel 56 van het Eindexamenbesluit v.w.o/h.a.v.o/m.a.v.o/v.b.o, worden gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard door de examiner, ter inzage voor belanghebbenden. Daarna wordt het werk vernietigd.
Inzage: de rector geeft toestemming tot inzage in het centraal examenwerk. Hij draagt er zorg voor dat inzage geschiedt onder toezicht. Bij deze inzage vindt geen discussie plaats over het toegekende aantal punten.
2. Een door de rector en de secretaris van het eindexamen ondertekend exemplaar van de lijst, bedoeld in artikel 56 van het Eindexamenbesluit v.w.o/h.a.v.o/-m.a.v.o/v.m.b.o, wordt gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag in het archief van de school bewaard.
3. De rector draagt er zorg voor dat een volledig stel van de bij de centrale examens gebruikte opgaven gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard blijft in het archief van de school.

Art. 35 Spreiding examen

1. De rector kan na overleg met de inspectie, toestaan dat -ten aanzien van een kandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is, en ten aanzien van een kandidaat die lange tijd ten gevolge van een bijzondere, van de wil van de kandidaat onafhankelijke omstandigheid, niet in staat is geweest het onderwijs in al zijn eindexamenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen- het eindexamen gespreid over twee schooljaren wordt afgenomen.
2. De rector geeft zijn in het eerste lid bedoelde toestemming uiterlijk vóór de aanvang van het eerste tijdvak van de centrale examens. In bijzondere gevallen kan de rector afwijken van de eerste volzin ten behoeve van een kandidaat die nog niet in al zijn eindexamenvakken examen heeft afgelegd.
3. De kandidaat legt in elk van zijn eindexamenvakken examen af in één van de twee schooljaren, bedoeld in het eerste lid.
4. Artikel 30 van dit Examenreglement, eerste tot en met derde lid, is ten aanzien van de kandidaat van toepassing in het tweede schooljaar waarin het gespreid examen wordt afgenomen. Het in de eerste volzin genoemde artikel is ten aanzien van de kandidaat tevens van toepassing in het eerste schooljaar waarin het gespreid examen wordt afgenomen, met dien verstande dat het in dat artikel bedoelde recht in dat eerste schooljaar ontstaat, nadat de eindcijfers van de vakken waarin in dat schooljaar examen is afgelegd, voor de eerste maal zijn vastgesteld.
5. Zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de eindcijfers van de examens die zijn afgelegd in het eerste schooljaar waarin het gespreid examen wordt afgenomen, zendt de rector aan de inspectie een lijst waarop voor de kandidaat zijn vermeld de gegevens, genoemd in artikel 56 van het Eindexamenbesluit, onderdelen a tot en met e.
6. De vaststelling van de uitslag geschiedt overeenkomstig artikel 27 van dit Examenreglement.

Art. 36 Onvoorziene gevallen

Behoudens bij beroepszaken zoals beschreven in de artikelen 4, 8, 14 en 22 van dit Examenreglement, beslist de rector over vraagstukken waarin dit Examenreglement en het Programma van toetsing en afsluiting van de school kennelijk niet voorzien.